

Ospravedlnění „jen z víry“

Zbavíme-li reformační tezi o ospravedlnění z pouhé víry (sola fide) historických a také teologických konotací a nánosů, nemusí tato myšlenka ztratit své oprávnění. Můžeme ji především aplikovat na život sám, přesněji na živé bytosti: veškerý život je založen vírou a z víry, ovšem chápáné v kosmologickém významu. Nejde tedy o ospravedlnění z nějaké „věřivosti“, tedy tak říkajíc z „marného spoléhání“ (eventuelně „opovážlivého spoléhání“). Sama teze tedy může mít dobrá anebo falešný smysl podle toho, jak chápeme samu „víru“. Jinou věcí je ovšem to „ospravedlnění“ samo. Co to vlastně znamená? Když se něco již stalo a mělo to jak své důsledky a následky (i vzdálenější), proč to má či může být (nebo nebýt) ospravedlnováno? Nespočívá takové eventuelní ospravedlnění prostě už v tom, že to vedlo k dobrým koncům? Pokud ano, jaký smysl může takové „ospravedlnění“ mít v případě, že nakonec k ničemu dobrému nevedlo? Nebo toho ospravedlnění je zapotřebí právě v těch případech, kdy k ničemu dobrému nedošlo, ale „mělo“ dojít? Znamená takové ospravedlnění něco jako potvrzení, že se udělalo něco „správně“, ale přesto to dopadlo špatně v důsledku nepříznivých okolností atd.? Jakou funkci by však v tom mohla mít právě „víra“? Vždyť potom by právě ona „víra“ musela být „ospravedlněna“, třebaže k ničemu dobrému nedošlo, případně došlo k nejhoršímu. Je-li možné ospravedlnění z víry, jak může potom být ospravedlněna sama víra?

(Písek, 110510-2.)